

TREŠETNA TLA - histosoli -

Klasa T – G

doc.dr.sc. Vesna Vukadinović

Osnovno obilježje klase tresetnih tala je akumulacija > 30% slabo razgrađene organske tvari (*TRESET*) u anaerobnim uvjetima u sloju debljem od 30 cm.

Građa profila: T – G

Geneza tresetnog horizonta (T) je uvjetovana suficitnim vlaženjem cijelog profila uz istovremenu akumulaciju slabo razložene organske tvari (paludizacija; lat. *palus* = bara) iznad oglejenog (G) horizonta.

Tipovi (način vlaženja, geneza, svojstva):

1. Niski treset – topogenog porijekla
2. Izdignuti (visoki) treset – ombrogenog, odnosno klimatskog porijekla
3. Prijelazni

NISKI TRESET

Nastaje u depresijama gdje voda trajno stagnira na površini (priobalne depresije jezera, bivša riječna korita, depresije u krškim poljima, delte velikih rijeka...

Prirodnu vegetaciju čine trska, rogoz, šaš, a na šumskom području joha i barska vrba.

Zbog anaerobnih uvjeta razgradnja organskih ostataka je usporena, te se u depresijama uz nju može akumulirati i znatna količina mineralnih primjesa (mulj).

Debljina T horizonta kreće se od 30 cm do nekoliko metara.

Pothorizonti (fibrični, hemični, saprični) mogu se smjenjivati bez određene pravilnosti, iako je obično na površini **T_{fi}**.

Ispod T se može nalaziti G horizont s dominantnom redukcijom, gitja ili sapropel.

Tresetni horizont:

- MKv do 90%vol.
(400-900% po masi)
- P = 80-90%
- $\rho_v = 0,1-0,2 \text{ g/cm}^3$
- 70-80% OT
- C:N oko 20(3-4% N)
- reakcija je neutralna
- CEC=100-200 mekv/100 g
- bogat bazama

Podtipovi

1. Plitki: $T = 30 - 50$ cm
2. Srednje duboki: $T = 50 - 100$ cm
3. Duboki: $T > 100$ cm

Varijeteti

1. Slabo humificiran (Tfi):
razgrađeno $< 1/3$ OT
2. Srednje humificiran (The):
razgrađeno $1/3 - 2/3$ OT
3. Jako humificiran (Ts):
razgrađeno $> 2/3$ OT

Forme

1. Oligotrofni (malo hraniva)
2. Mezotrofni (osrednje hraniva)

Korištenje:

- treset kao organsko gnojivo

- proizvodna površina uz hidrotehničke i agrotehničke melioracije

IZDIGNUTI TRESET

Geneza je uvjetovana klimom: niske temperature, velika količina oborina i visoka relativna vlaga zraka.

Izdignuti treseti se razvijaju na distričnim supstratima, gdje je moguće naseljavanje mahovina iz roda *Sphagnum*.

Debljina T je od 30 cm do nekoliko metara. Površinski sloj ima svijetložutu boju (bijeli treset - **Tfi**), a u dubljim slojevima se nalaze jače razloženi i tamno obojeni slojevi T horizonta (crni treset – **Ts**).

Ispod je G horizont ili ostaci podzola.

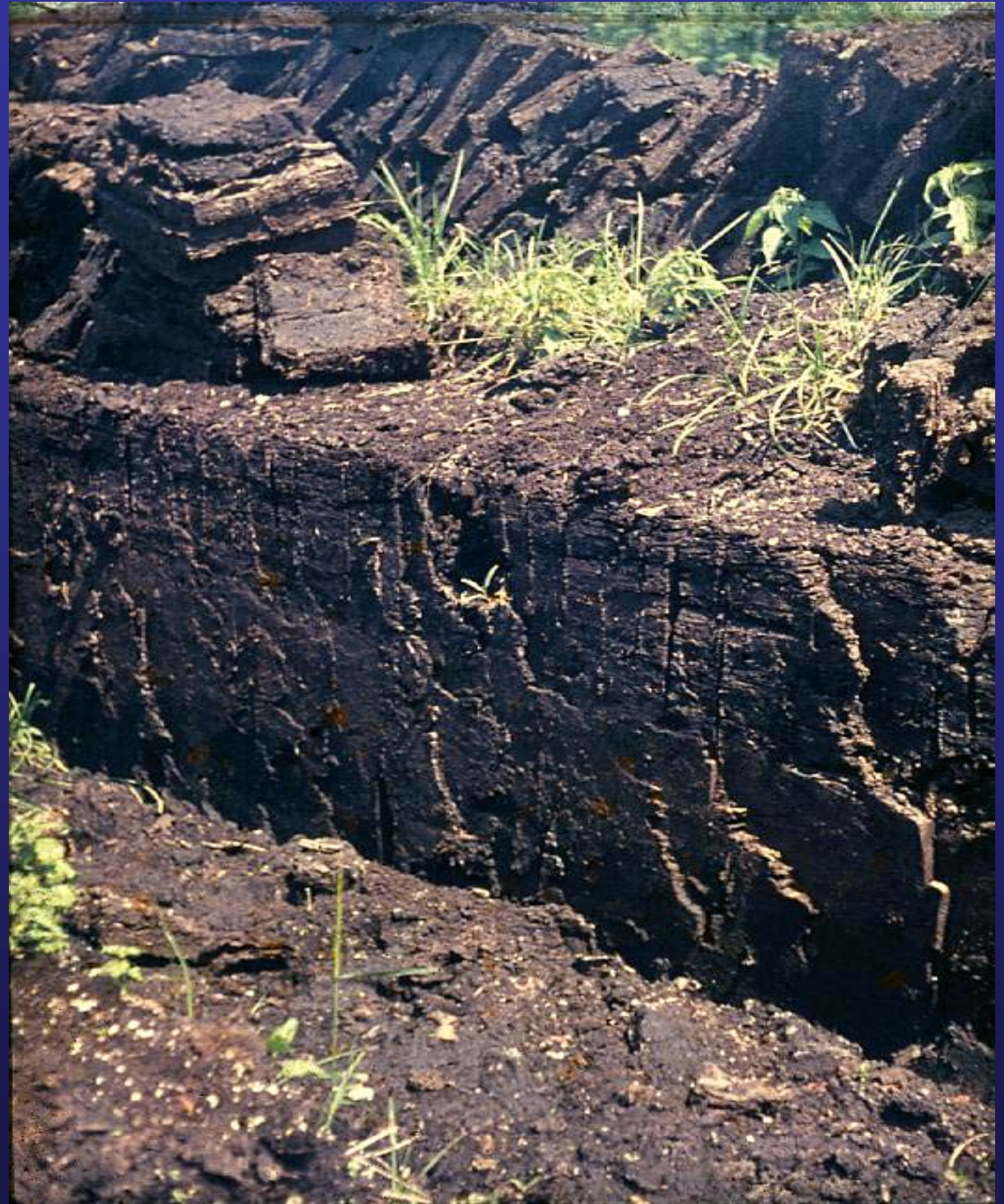

Tresetni horizont:

- P do 95%
- veže vode 1.000-1.200 % po masi
- slaba vodopropusnost
- velika vododržnost (TU = 20%)
- $\rho_v = 0,04 - 0,08 \text{ g/cm}^3$
- 93 - 95% OT
- pH 3 - 4
- siromašan bazama i dušikom
- sadržaj fiziološki aktivnog fosfora i kalija vrlo nizak

Korištenje:

- prekomjerno vlažno, hladno i distrično tlo
- izvađeni treset se često koristi kao gorivo
- obogaćivanje N, P, K i neutralizacija pH (organsko gnojivo)

ANTROPOGENA HIDROMORFNA TLA

Klasa P – G

Tla u kojima je čovjek temeljito izmijenio uvjete hidrogenizacije:

- obranom od poplava
- odvodnjom
- navodnjavanjem
- rigolanjem

Tipovi:

1. Hidromeliorirana tla
2. Rigolano tresetno tlo
3. Tla rižišta

HIDROMELIORIRANA TLA

Snizavanje razine podzemne vode ili obrana od poplava hidromelioracijskim zahvatima, što ima za posljedicu slabljenje ili prestanak oglejavanja u gornjem dijelu profila.

Mnoga močvarno-glejna tla (euglejna), najčešće epiglejna; zatim ritske crnice; tresetno-glejna; pseudogleji ili pseudoglej-glejna tla.

RIGOLANO TRESETNA TLA

Duboko obrađeno tresetno ili tresetno-glejno tlo u svrhu privođenja kulturi, pri čemu se miješa T horizont s mineralnim glejnim horizontom.

TLA RIŽIŠTA

Antropogeno hidromorfno tlo sa svojstvom dodavanja, odnosno odnošenja sloja niveliranjem, pojavom znakova oglejavanja od površine uslijed natapanja i taloženja mulja kolmacijom.

